

Quality Handling: training voor betere omgang met dieren

De wijze waarop veehouders en diervverzorgers met hun dieren omgaan krijgt de laatste jaren steeds meer aandacht. En dat is niet zonder reden. Er zijn namelijk steeds meer aanwijzingen dat het gedrag van diervverzorgers een belangrijke, of misschien wel de belangrijkste factor is in de prestaties, de gezondheid en het welzijn van de dieren. De nieuwe training Quality Handling leert cursisten hoe zij de omgang met dieren kunnen verbeteren.

Marko Ruis
(ASG – Animal Sciences Group van Wageningen UR)

Quality Handling is ontwikkeld door de instituten:
Animal Sciences Group van Wageningen UR (Nederland),
University of Veterinary Medicine (Oostenrijk), Institut de
l'Élevage (Frankrijk), INRA (Frankrijk), Monash University
(Australië).

Kippen leggen meer eieren, zeugen produceren meer biggen en koeien produceren meer melk, als ze minder angst kennen. De training laat hiervan diverse voorbeelden zien. Er worden duidelijke relaties gelegd met gedrag van diervverzorgers. Tevens wordt getoond dat de variatie in angst onder dieren in de praktijk erg groot is, en dat relatief veel dieren erg angstig zijn. Op dit vlak is daarom nog veel te winnen. In Australië bijvoorbeeld, waar een dergelijke training al langer wordt gegeven, werpt het volgen van de training

zijn vruchten af. Niet alleen de mens-dier relatie verbetert sterk, maar ook de technische resultaten. Zo produceren de zeugen op bedrijven met een 'getrainde diervverzorgers' gemiddeld 7 procent meer gespeende biggen en melkkoeien geven tot wel 4 procent meer melk (dit natuurlijk onder de Australische omstandigheden, die op een aantal punten fors afwijken van de Europese situatie.) De prestaties van de dieren zijn gerelateerd aan de mate van stress en angst die zij voor mensen ontwikkelen. Langdurige stress en angst zijn nadelig, niet alleen voor gezondheid en productie, maar ook voor het hanteringsgemak. Het werkplezier neemt af en de veehouder voelt dit in zijn portemonnee.

Quality Handling

De training Quality Handling is ontwikkeld door verschillende instituten uit diverse EU-landen en Australië en maakt deel uit van het Europese Welfare Quality-project. De training betreft een relatief kort programma van één dagdeel. Er is inmiddels een training beschikbaar voor de melkvee-, vleesvee-, varkens- en leghennensectoren. De training benadrukt dat een goede en positieve omgang met dieren vooral afhangt van een positieve houding, dat wil zeggen positieve gedachten over de dieren en het werken met de dieren. Ter illustratie: diervverzorgers die positief over varkens denken vinden dat varkens gevoelige dieren zijn en makkelijk te hanteren. Dit leidt al snel tot een positief contact. De training laat ook zien dat houding en gedachten vaak terug te voeren zijn naar de allereerste ervaringen en waarnemingen in de stal. Quality Handling is niet alleen informatief, maar is ook gericht op de bewustwording van de eigen sterktes en zwaktes in de omgang met de dieren. Dit gebeurt aan de hand

van terugkoppeling op de antwoorden die elke deelnemer heeft gegeven op een aantal vragen bij aanvang van de training. Daarbij wordt aangegeven hoe de antwoorden zich verhouden tot die van andere deelnemers.

Voor veehouderij en groen onderwijs

De training is niet alleen interessant voor veehouders en diervverzorgers, maar ook voor studenten en leerlingen die later in de veehouderij hun brood verdienen. De training wordt in Nederland aangeboden door de Animal Sciences Group van Wageningen UR, voor groepen van maximaal tien personen. In overleg met de groep worden dagdeel en locatie bepaald. De training voor de varkens- en leghennenhouderij kan in het Nederlands of Engels gegeven worden. Het trainingsprogramma voor de melkveehouderij is nog niet in het Nederlands beschikbaar, en is Engels-, Duits- of Franstalig. De training kan in een later stadium ook gegeven worden door andere organisaties die actief bezig zijn met kennisoverdracht en trainingen in de veehouderij. Zo ligt het bijvoorbeeld voor de hand dat in de training voor de varkenshouderij samengewerkt wordt met FarmulaOne. Deze organisatie is gespecialiseerd in het leveren en vermarkten van (kennis)producten, en geeft o.a. de training Varkenssignalen.

Multimedia programma

De training wordt ondersteund met een multimedia programma, verder zijn er afwisselend individuele sessies op de computer en groepsdiscussies. Er wordt gebruik gemaakt van gesproken tekst, geïllustreerd aan de hand van grafieken, cartoons, video's en foto's. Daarnaast definiëren deelnemers aan het einde van de training een actieplan met persoonlijke doelen waaraan gewerkt wordt. Dit doen ze aan de hand van de aanbevelingen in het programma: door er twee te benoemen die voor hen het meest van toepassing zijn. Naast aanbevelingen voor een positieve omgang, betreffen dit ook aanbevelingen om aanpassingen in gedrag vol te houden. Verankering van een goede omgang met de dieren in de alledaagse routine, is niet alleen een kwestie van de juiste kennis. De toepassing ervan hangt ook samen met de werkdruk en met houding en gedrag van collega's. Kritiek van collega's of collega's die een goede omgang minder serieus nemen, maken het toepassen van aanbevelingen moeilijk, zo niet onmogelijk. Voor elke aanbeveling is een flyer gemaakt, die de deelnemers mee naar huis krijgen. Tenslotte ontvangen de deelnemers vier keer een nieuwsbrief. Waarmee ze herinnerd worden aan de informatie die gegeven is tijdens de training.

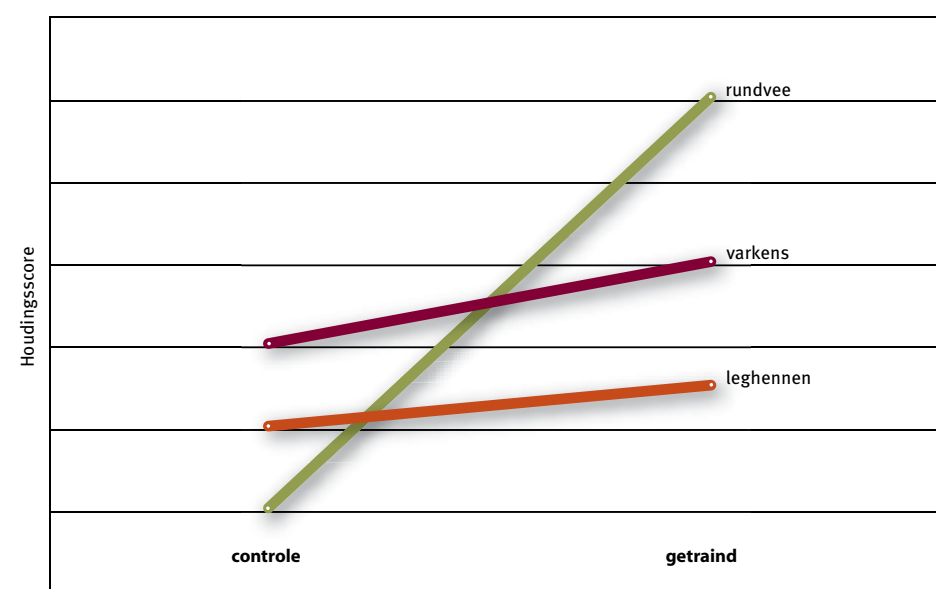
RUSTIGE OF STRESSIGE KIPPEN?

Er is een duidelijke relatie tussen de productie van de dieren en het gedrag van de diervverzorgers(s).

Foto: ASG

Figuur 1

De houdingscore, voor, tijdens en na het volgen van de training. De houding verbeterde zichtbaar na het volgen van de training, vooral op de rundveebedrijven.

Goede eerste indruk

Het is experimenteel getest of de Quality Handling training het gewenste effect heeft. Hiertoe is een aantal bedrijven twee keer bezocht. In Nederland betrof dit varkens- en leghennenbedrijven. Op de helft van de bedrijven volgden de medewerkers een prototype van de training, de andere helft (controle) deed dit niet. De houding verbeterde zichtbaar na het volgen van de training, vooral op de rundveebedrijven (zie figuur 1). De training is ook goed ontvangen door de deelnemers: ze vonden de informatie in het algemeen duidelijk en toepasbaar, zoals geïllustreerd aan de hand van beoordelingen door betrokken leghennenhouders.

Meer informatie: dr.ir. Marko Ruis,
telefoon (0320) 29 35 50, marko.ruis@wur.nl